

Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов

	Освітньо-кваліфікаційний рівень		
	1. Нефахівець	2. Молодий спеціаліст	3. Спеціаліст другої категорії
Профіль	Студент вищого навчального закладу за спеціальністю «англійська мова». Учитель нефахівець з англійської мови	Кваліфікований учитель англійської мови на початку професійної діяльності, який використовує на практиці здобуті знання та вміння	Кваліфікований учитель, який постійно вдосконалює та систематизує набуті вміння, а також поглиблює розуміння процесів учіння та навчання.
Кваліфікація	Здобуває освітньо-кваліфікаційний рівень вчителя англійської мови	Має повну фахову вищу освіту	Має повну фахову вищу освіту
Рівень володіння мовою згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти	Будь-який від A1 до C2	Не нижче B1. Учителі на цьому рівні можуть мати значну потребу в підвищенні рівня володіння мовою.	Не нижче B1. Учителі на цьому рівні можуть все ще мати значну потребу в підвищенні рівня володіння мовою.

	Освітньо-кваліфікаційний рівень		
	4. Спеціаліст першої категорії	5. Спеціаліст вищої категорії	6. Спеціаліст вищої категорії (старший учитель, учитель-методист)
Профіль	Досвідчений кваліфікований учитель, який демонструє ефективність фахового вдосконалення у своїй сфері діяльності, активно підтримує власні знання та вміння на сучасному професійному рівні	Високо досвідчений учитель англійської мови, який готовий навчати або вже навчає інших учителів шляхом проведення тренінгів, майстер-класів, практикумів і т. ін.	Фахівець, який вносить пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу; досвідчений викладач-тренер; керівник методичного об'єднання вчителів; заступник директора школи, автор підручників.
Кваліфікація	Має повну фахову вищу освіту	Має повну фахову вищу освіту та, можливо, науковий ступінь	Має повну фахову вищу освіту та, можливо, науковий ступінь
Рівень володіння мовою згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти	Не нижче B2	Не нижче B2	Не нижче C1

Складові професійної діяльності — 1. Нефахівець

Вчителі англійської мови цієї категорії демонструють компетентність у таких сферах:

Планування уроків та курсів	Розуміння учнів	Організація уроку
Розуміють принципи розроблення ефективного плану уроку	Розуміють принципи визначення потреб учнів	Підтримують увагу учнів на уроці та залучають до активної роботи
Розуміють підходи до планування уроків згідно з навчальним контекстом	Розуміють принципи теорії вивчення іноземної мови та опанування мовою	Проводять урок відповідно до запланованого часу, з чітко визначеними етапами та чіткими інструкціями
Володіють інформацією про різноманітні навчальні матеріали та ресурси, необхідні для проведення уроку	Розуміють та враховують чинники, що впливають на поведінку учнів, як-от: соціальні та родинні чинники, здібності, особливі потреби та особливості сприймання й засвоєння навчального матеріалу	Створюють учням відповідні можливості для роботи на уроці та дають відгуки на їхні дії
Розуміють, як аналізувати та оцінювати план уроку	Розуміють, як задовольнити індивідуальні потреби учнів під час планування та проведення уроку	Розуміють правила нормативної поведінки учня на уроці
Розуміють принципи розробки навчального курсу		Набувають досвіду через рефлексію організації уроку

Оцінювання навчальних досягнень	Знання предмета «англійська мова»	Керування власним професійним розвитком
Знають і розуміють особливості використання різноманітних форм оцінювання	Проводять урок правильною й вільною англійською як мовою навчання	Розуміють шаблі професійного зростання у кар'єрі вчителя
Використовують шкалу оцінювання та оцінюють учнів за рівнем володіння уміннями в чотирьох видах мовленнєвої діяльності, а також фонетикою, граматикою та лексикою	Користуються різними довідковими матеріалами, щоб бути впевненими у знаннях правил і правильного використанні англійської як мови навчання	Розуміють принципи рефлексії та ведуть щоденник самоаналізу
Складають прості тестові завдання	Чітко пояснюють англійською мовою правила й аспекти використання мови	Співпрацюють з колегами
Аналізують і коментують помилки учнів	Застосовують власний досвід вивчення англійської мови задля потреб учнів	Знають, як тримати себе на сучасному професійному рівні в галузі викладання англійської мови
	Володіють критеріями доцільного використання на уроці рідної та іноземної мови, а також прийомами вирішення ситуації, коли учні не розуміють англійською мовою	Розуміють, як спостерігати за уроками інших учителів та вивчати їхній досвід

Складові професійної діяльності — 2. Молодий спеціаліст

Вчителі англійської мови цієї категорії демонструють компетентність у таких сферах:

Планування уроків та курсів	Розуміння учнів	Організація уроку
Планують уроки згідно з потребами учнів та вимогами навчальних програм	Вивчають потреби учнів, як вони їх розуміють, та шукають шляхи їх задоволення у межах навчальних програм	Ефективно організовують учнів на виконання завдань уроку завдяки чітким інструкціям і раціональному розподілу часу
Продумують зміст уроку (мовні аспекти, знання та вміння) та передбачають труднощі, що можуть виникнути в учнів	Дають поради учням щодо розвитку їхніх навчальних стратегій	Забезпечують чітке розуміння учнями цілей уроку та як різні завдання на уроці сприятимуть їх досягненню
Добирають і адаптують різноманітні навчальні матеріали та ресурси, використовують обладнання відповідно до мети уроку	Домагаються того, щоб учні користувалися ресурсами для самостійного навчання, а саме, словниками, глосаріями, веб-сайтами, іншими можливостями для самостійної роботи	Виявляють чутливість до реакцій учнів, адаптують урок у відповідь на них і дають корисні відгуки на досягнення учнів
Логічно структурують етапи уроку, визначають необхідний час для запланованих видів діяльності, включаючи моніторинг і зворотній зв'язок	Постійно звертаються до більш досвідчених колег за порадами з питань розуміння учнів	Виявляють будь-які проблеми у поведінці учнів та адекватно їх вирішують
Враховують результати рефлексії попередніх уроків з метою удосконалення планування		Вдосконалюють уміння організації класу через рефлексію, дискусію та спостереження за уроками інших вчителів

Оцінювання навчальних досягнень	Знання предмета «англійська мова»	Керування власним професійним розвитком
Аналізують особисті досягнення учнів та дають відгуки щодо їхнього подальшого розвитку	Демонструють базові знання основних мовних аспектів, які вивчаються	Визначають цілі та планують свій професійний розвиток для досягнення поставленої мети
Відстежують помилки і проблеми учнів і реагують на них відповідними завданнями та порадами задля їхнього прогресу	Використовують довідкові матеріали та допомогу колег для покращення розуміння предмета	Здатні до рефлексії власного професійного розвитку та діють відповідно до результатів самоаналізу
Своєчасно та доречно адмініструють, перевіряють та коментують тести, а також ведуть чіткий облік оцінок	Демонструють прагнення до вдосконалення правильності та відповідності понять/умінь/мови	Користуються підтримкою колег, особливо більш досвідчених, та продовжують навчання
Аналізують результативність уроків та шляхи їх удосконалення, а також звертаються за відгуками та підтримкою до більш досвідчених колег	Добирають мовний матеріал і термінологію відповідно до рівня володіння мовою учнями, типу курсу або уроку	Стежать за новинками в методиці викладання мови
	Пов'язують зміст навчального матеріалу з реальними життєвими ситуаціями	Вдосконалюють фахову майстерність шляхом дискусій та спостереження за роботою інших вчителів, а також спостереження й аналізу власних уроків

Складові професійної діяльності — 3. Спеціаліст другої категорії

Вчителі англійської мови цієї категорії демонструють компетентність у таких сферах:

Планування уроків та курсів	Розуміння учнів	Організація уроку
Розробляють навчальні курси, враховуючи довгострокові потреби учнів та цілі навчання, а також усвідомлюючи роль окремих уроків у досягненні поставленої мети	Аналізують потреби учнів та адаптують методи викладання та навчальні матеріали до їхніх потреб і особливостей сприймання та засвоєння навчального матеріалу	Ефективно організовують учнів з метою оптимізації процесу навчання, завдяки формуванню груп відповідно до стилів учіння, здібностей учнів та їхніх стосунків
Інтегрують процеси навчання та учіння мови під час планування уроків	Залучають учнів до процесу учіння у різний спосіб та допомагають їм знаходити власні стилі та добирати необхідні стратегії учіння	Забезпечують плавні переходи між видами діяльності та оптимально використовують час на уроці з метою досягнення поставлених цілей
Розробляють власні навчальні матеріали для реалізації мети уроку	Скеровують учнів на пошук навчальних можливостей поза класом та максимальне їх використання для подальшого самовдосконалення	Заохочують учнів допомагати та давати відгуки про діяльність один одного
Планують альтернативні види діяльності, технології моніторингу та зворотнього зв'язку у відповідь на навчальну реакцію учнів	Поглиблюють власне розуміння учнів шляхом рефлексії, читання відповідної літератури та дискусій з колегами	Підтримують хорошу дисципліну в класі та реагують на будь-які конфлікти, провини та неспокій
Здійснюють активний пошук нових ідей та навчальних матеріалів для підвищення ефективності планування		Впевнено використовують наявні ресурси та технології, щоб зробити учіння вмотивованим і якісним

Оцінювання навчальних досягнень	Знання предмета «англійська мова»	Керування власним професійним розвитком
Оцінюють особисті потреби учнів задля визначення реалістичних цілей уроку	Добре розуміють аспекти мови, яких навчають	Визначають цілі та планують свій професійний розвиток для досягнення поставленої мети
Аналізують помилки та труднощі учнів з метою подальшого планування та корегування навчального процесу	Відчувають себе впевнено, допомагаючи менш досвідченим учителям з питань навчання англійської мови	Удосконалюють фахову майстерність шляхом аналізу власної педагогічної діяльності
Адаптують та розробляють тести, які відповідають рівню підготовки учнів, та ефективно готують учнів до державної атестації	Демонструють здатність надавати точну і відповідну інформацію про поняття, вміння, аспекти мови	Погоджуються на відвідування власних уроків колегами задля свого професійного розвитку
Оцінюють та конструктивно коментують виконання учнями тестових завдань задля покращення результативності їхньої діяльності	Використовують різні підходи до добору змісту навчання і застосовують свої знання, щоб допомогти учням у роз'ясненні складних питань	Постійно поновлюють свої знання в галузі викладання англійської мови
	Аналізують і навчають більш складних понять, умінь, аспектів мови, використовуючи відповідні довідкові матеріали	Постійно обмінюються досвідом і думками з іншими вчителями

Складові професійної діяльності — 4. Спеціаліст першої категорії

Вчителі англійської мови цієї категорії демонструють компетентність у таких сферах:

Планування уроків та курсів	Розуміння учнів	Організація уроку
Планують уроки, глибоко розуміючи та усвідомлюючи відповідні аспекти навчання мови	Використовують різноманітні шляхи визначення потреб учнів та розробляють індивідуальні навчальні плани	Розвивають в учнів здатність розуміти їхню роль у класі в цілому та в групових видах діяльності
Урізноманітнюють види діяльності на уроці, враховуючи принципи диференціації та індивідуалізації навчання	Допомагають учням визначати та розробляти способи реалізації ефективних навчальних стратегій	Встановлюють певні правила в класі, що забезпечують плавний перебіг уроку
Беруть участь у створенні навчально-методичного забезпечення процесу вивчення мови на рівні навчального закладу	Заохочують учнів до планування їхнього учіння, моніторингу власних досягнень і самооцінювання	Створюють середовище в класі, в якому активно підтримуються учні з різними навчальними потребами та рівнем підготовленості
Використовують різноманітні навчальні технології в ході уроку відповідно до навчальних ситуацій	Досліджують навчальну діяльність в класі задля кращого розуміння учнів та обмінюються досвідом з колегами	Підтримують високий рівень дисципліни в класі, де панує співпраця учнів, ефективно та чутливо вирішують будь-які питання
Застосовують творчий підхід, інноваційні технології та уяву до планування уроку		Демонструють хороший рівень викладання, діляться знаннями з іншими, навчають і наставляють менш досвідчених учителів

Оцінювання навчальних досягнень	Знання предмета «англійська мова»	Керування власним професійним розвитком
Враховують результати оцінювання під час визначення реалістичних та складних цілей кожному учню	Демонструють академічні знання аспектів мови, якої навчають, і адекватно їх застосовують	Мають чіткі цілі щодо професійного розвитку та шляхів їх досягнення
Використовують результати оцінювання навчальних досягнень учнів для вдосконалення процесу навчання	Обмінюються з іншими вчителями знаннями предмета і досвідом їх застосування на практиці	Слугують прикладом професійної майстерності для інших учителів, як у якості викладання, так і в здатності до безперервного навчання
Аналізують навчальні досягнення учнів та інформують керівництво школи та колег про вплив різноманітних підходів та стратегій оцінювання на процес навчання	Підтримують учнів у їхньому власному процесі аналізу і дослідження понять, умінь, аспектів мови	Здійснюють наставництво та консультують інших учителів
Аналізують результативність власної діяльності та діяльності учнів на уроці задля кращого розуміння ефективного оцінювання. Діляться власним досвідом з колегами	Виявляють високий рівень чутливості, творчості, майстерності у наданні точної та відповідної інформації про поняття, вміння, аспекти мови, маючи на увазі конкретні результати учіння	Використовують власний досвід для оцінювання та адаптації всього нового відповідно до власного розуміння ефективної діяльності
	Готують учнів до аналізу складних понять, умінь, аспектів мови	Роблять внесок у розвиток професії шляхом написання статей, розроблення навчальних матеріалів, участі у фахових форумах або мережах і через проведення практичних семінарів

Складові професійної діяльності — 5. Спеціаліст вищої категорії

Вчителі англійської мови цієї категорії — це високо досвідчені вчителі. Окремі вчителі готуються або вже почали виконувати додаткові ролі викладача-тренера, наставника, керівника методичного об'єднання.

Вчителі демонструють компетентність в усіх сферах попередніх категорій, а також:

- мають відмінний рівень володіння англійською мовою та використовують англійську як мову навчання
- постійно підвищують свою власну професійну майстерність
- визнані іншими вчителями як хороші практики — можливо консультують колеґ
- можуть керувати групою вчителів
- діляться досвідом, власним розумінням предмета з колеґами
- через навчання та тренінги готуються до виконання додаткових ролей, як-от: тренер, розробник навчальних матеріалів, менеджер
- підтримують та оновлюють знання та експертизу в професії, що змінюється
- підтримують позитивне ставлення до викликів та змін
- шукають можливості для публікацій та лідерства в освітніх заходах
- більше залучаються до діяльності професійних асоціацій.

Складові професійної діяльності — 6. Спеціаліст вищої категорії (старший вчитель, вчитель-методист)

Вчителі англійської мови цієї категорії — це високо досвідчені вчителі, які можуть виконувати додаткові ролі викладача-тренера в галузі додипломної та післядипломної освіти.

Вчителі демонструють компетентність в усіх сферах попередніх категорій, а також:

- впевнені в своїх уміннях та знаннях в галузі викладання англійської мови для того, щоб тренувати та наставляти інших вчителів
- можуть брати участь у програмах і проектах післядипломної освіти
- можуть працювати в галузі дистанційної (онлайн) освіти
- можуть суміщати роботу вчителя та тренера
- можуть працювати в інституті післядипломної освіти
- активно підвищують свою власну фахову майстерність
- підтримують кар'єру викладача-тренера та розвивають впевненість в цій ролі
- розвивають уміння в галузі онлайн освіти
- розуміють стандарти фахової підготовки вчителя
- беруть участь у діяльності вчительської спільноти за межами свого навчального закладу
- ведуть дослідження в галузі освіти вчителів та застосовують результати на практиці
- спостерігають за уроками інших вчителів та аналізують їх
- ведуть семінари з фахового удосконалення
- тренують та наставляють вчителів
- заохочують вчителів до рефлексії та оцінки власної діяльності
- надають навчальні ресурси та поради вчителям
- виступають з доповідями та проводять майстерні під час тренінгів та конференцій
- пишуть книжки та статті на теми, пов'язані з освітою вчителів
- здійснюють освітні проекти
- розробляють курси
- створюють та керують освітніми мережами.